

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W JASTRZĘBIU-ZDROJU

**raport za II półrocze 2013 roku
część II - badanie absolwentów**

WSTĘP	2
STRUKTURA ABSOLWENTÓW WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA	2
STRUKTURA ABSOLWENTÓW WEDŁUG ZAWODÓW	2
PLANOWANI ABSOLWENCI W ROKU SZKOLNYM 2013/2014	4
PODSUMOWANIE.....	7

Wstęp

Opracowanie stanowi drugą część monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych za 2013r. Przygotowywane jest corocznie zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 kwietnia o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Jest uzupełnieniem jako poszerzona analiza rynku edukacyjnego, w oparciu o liczbę absolwentów szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu jastrzębskiego. Źródłami informacji wykorzystanymi do sporządzenia części progностycznej są dane z Systemu Informacji Oświatowej Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz dane statystyczne zgromadzone w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jastrzębiu-Zdroju.

Zgodnie z wytycznymi analiza służy w głównej mierze do określenia kierunków szkoleń dla osób bezrobotnych oraz korekty poziomu i struktury treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym oraz wyższym.

Według danych z Systemu Informacji Oświatowej Ministerstwa Edukacji Narodowej niżej wymienione szkoły w roku szkolnym 2012/2013 ukończyło 1824 absolwentów. Według stanu na dzień 31.12.2013 r. 160 absolwentów niżej wymienionych szkół pozostawało w ewidencji urzędu pracy jako bezrobotne – co stanowi 8,77% ogółu absolwentów szkół z terenu miasta Jastrzębie-Zdrój w danym roku szkolnym. Należy również zaznaczyć, że badaniem nie zostały objęte wszystkie szkoły ponadgimnazjalne działające na terenie miasta Jastrzębie-Zdrój.

W pierwszej kolejności dokonano analizy liczby uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych co pozwoliło na określenie potencjalnego zasobu siły roboczej wchodzącej na jastrzębski rynek pracy.

Struktura absolwentów według wykształcenia

Poniższa tabela przedstawia strukturę absolwentów jastrzębskich szkół według uzyskanego przez nich wykształcenia w roku szkolnym 2012/2013. Pomimo iż najliczniejszą grupę stanowią uczniowie szkół ogólnokształcących to jednak absolwenci uzyskujący tytuł zawodowy stanowią prawie 70% ogółu absolwentów w 2013 roku.

Tabela 1 - Struktura absolwentów wg wykształcenia

Absolwenci, którzy ukończyli szkoły na terenie miasta w 2013r.	
Szkoły policealne	511
Szkoły średnie techniczne (technika, licea zawodowe)	451
Licea ogólnokształcące	574
Zasadnicze szkoły zawodowe	288
SUMA	1824

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO MEN

Struktura absolwentów według zawodów

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące struktury jastrzębskich absolwentów według zawodów jakie uzyskali oni w wyniku zakończenia kształcenia.

Absolwenci liceów ogólnokształcących ujęci są w opracowaniu jako osoby nie posiadające zawodu. Z poniższej tabeli wynika, że ilość tych absolwentów rejestrujących się jako osoby bezrobotne jest relatywnie niska w stosunku do absolwentów wychodzących ze szkół w 2013 roku.

Tabela 2 - Struktura absolwentów wg zawodów

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę w roku 2013	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w końcu roku 2013	Udział bezrobotnych absolwentów (w %)
SUMA		1 824	160	8,77
"000000"	Bez zawodu	574	88	15,33
"311103"	Technik analityk	29	2	6,90
"311204"	Technik budownictwa	12	3	25,00
"311303"	Technik elektryk	40	2	5,00
"311408"	Technik elektronik	12	0	0,00
"311504"	Technik mechanik	42	0	0,00
"311703"	Technik górnictwa podziemnego	219	2	0,91
"311706"	Technik przeróbki kopalin stałych	22	0	0,00
"321104"	Technik sterylizacji medycznej	16	0	0,00
"321301"	Technik farmaceutyczny	23	0	0,00
"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	27	4	14,81
"325101"	Asystentka stomatologiczna	18	0	0,00
"325402"	Technik masażysta	11	0	0,00
"325509"	Technik bezpieczeństwa i higieny pracy	47	0	0,00
"331403"	Technik ekonomista	23	2	8,70
"333107"	Technik logistyk	32	3	9,38
"333906"	Technik organizacji reklamy	26	2	7,69
"334306"	Technik administracji	68	2	2,94
"341203"	Opiekun w domu pomocy społecznej	8	0	0,00
"342301"	Inny (instruktor fitness)	23	0	0,00
"343203"	Florysta	9	0	0,00
"351203"	Technik informatyk	56	2	3,57
"422103"	Technik obsługi turystycznej	21	2	9,52
"422402"	Technik hotelarstwa	18	0	0,00
"431103"	Technik rachunkowości	10	0	0,00
"512001"	Kucharz	24	0	0,00
"512002"	Kucharz małej gastronomii	33	9	27,27
"514101"	Fryzjer	51	9	17,65
"514105"	Technik usług fryzjerskich	28	1	3,57
"514207"	Technik usług kosmetycznych	16	0	0,00
"522301"	Sprzedawca	43	8	18,60
"522305"	Technik handlowiec	36	3	8,33
"532102"	Opiekun medyczny	63	1	1,59
"711202"	Murarz	1	0	0,00
"712204"	Posadzkarz	1	0	0,00

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę w roku 2013	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w końcu roku 2013	Udział bezrobotnych absolwentów (w %)
"712604"	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	1	1	100,00
"713201"	Lakiernik	10	3	30,00
"721306"	Błacharz samochodowy	4	2	50,00
"722204"	Ślusarz	25	1	4,00
"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych	19	1	5,26
"741103"	Elektryk	19	2	10,53
"741201"	Elektromechanik	2	0	0,00
"751105"	Rzeźnik-wędliniarz	1	0	0,00
"751201"	Cukiernik	2	0	0,00
"751204"	Piekarz	9	1	11,11
"752205"	Stolarz	2	1	50,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO MEN oraz bazy PUP Jastrzębie-Zdrój

Planowani absolwenci w roku szkolnym 2013/2014

Niniejsza część opracowania stanowi analizę absolwentów w roku szkolnym 2013/2014. Dane uzyskane z Systemu Informacji Oświatowej Ministerstwa Edukacji Narodowej pozwalają dokonać analizy absolwentów poszczególnych zawodów, którzy zasilą rynek pracy w 2014 roku. Poniżej wymieniono zawody, w których nie przewiduje się wejścia absolwentów na lokalny rynek pracy, oraz zawody nowe, nie figurujące na jastrzębskim rynku.

W kwestii kształcenia zawodowego w roku szkolnym 2013/2014:

- nie przewiduje się wejścia na rynek pracy absolwentów poniższych kierunków
 - Kucharz małej gastronomii
 - Technik przeróbki kopalin stałych
 - Technik farmaceutyczny
 - Opiekun w domu pomocy społecznej
 - Technik usług fryzjerskich
 - Sprzedawca
 - Murarz
 - Posadzkarz
 - Lakiernik
- przewiduje się wejście na rynek pracy absolwentów w nowych zawodach:
 - Technik mechatronik
 - Technik sterylizacji medycznej
 - Inny (instruktor fitness)
 - Inny (odnowa biologiczna)
 - Inny (wizaż i stylizacja paznokci)

Powyższe dane zostały uzyskane na podstawie ubiegłorocznej analizy prognostycznej struktury absolwentów jastrzębskiego rynku pracy oraz danych z SIO MEN dotyczących absolwentów oraz kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych.

Poniższa tabela przedstawia napływ absolwentów zarejestrowanych w rejestrze PUP Jastrzębie-Zdrój na koniec 2013 roku w stosunku do prognozowanej ilości absolwentów, kończących edukację w roku 2014 przy jednoczesnym uwzględnieniu ilości zarejestrowanych w tutejszym urzędzie osób według posiadanych przez te osoby zawodu. Dane zostały skorelowane z I-wszą częścią monitoringu zawodów deficytowych oraz nadwyżkowych za 2013 rok.

Tabela 3 – Przewidywany napływ absolwentów wg zawodów

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w końcu roku 2013	Przewidywani absolwenci w roku 2014	Bezrobotni zarejestrowani w 2013r wg zawodów ogółem
	SUMA	160	2046	
"000000"	Bez zawodu	87	737	1343
"311103"	Technik analityk	2	28	4
"311204"	Technik budownictwa	3	17	22
"311303"	Technik elektryk	2	49	8
"311408"	Technik elektroniki	0	13	8
"311504"	Technik mechanik	0	26	22
"311703"	Technik górnictwa podziemnego	2	166	5
"321104"	Technik sterylizacji medycznej	0	10	0
"321301"	Technik farmaceutyczny	0	0	3
"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	4	19	17
"325101"	Asystentka stomatologiczna	0	9	0
"325402"	Technik masażysta	0	13	1
"325509"	Technik bezpieczeństwa i higieny pracy	0	128	3
"331403"	Technik ekonomista	2	31	96
"333107"	Technik logistyk	3	81	5
"333906"	Technik organizacji reklamy	2	22	2
"334306"	Technik administracji	2	138	38
"342301"	Inny (instruktor fitness)	0	9	1
"343203"	Florysta	0	9	0
"351203"	Technik informatyk	2	77	26
"422103"	Technik obsługi turystycznej	2	26	11
"422402"	Technik hotelarstwa	0	20	6
"431103"	Technik rachunkowości	0	30	1
"512001"	Kucharz	0	18	97
"512002"	Kucharz małej gastronomii	9	0	32
"514101"	Fryzjer	9	40	68
"514105"	Technik usług fryzjerskich	1	0	1
"514207"	Technik usług kosmetycznych	0	23	6
"522301"	Sprzedawca	8	0	387
"522305"	Technik handlowiec	3	31	22
"532102"	Opiekun medyczny	1	71	1
"711202"	Murarz	0	0	47
"712204"	Posadzkarz	0	0	8
"712604"	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	1	1	1
"713201"	Lakiernik	3	0	0
"721306"	Blacharz samochodowy	2	7	0

"722204"	Ślusarz	1	33	67
"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych	1	12	25
"741103"	Elektryk	2	22	6
"741201"	Elektromechanik	0	1	2
"751105"	Rzeźnik-wędliniarz	0	1	5
"751201"	Cukiernik	0	7	30
"751204"	Piekarz	1	15	30
"752205"	Stolarz	1	1	17
„811101”	Górnik eksploatacji podziemnej	3	48	83
„741203”	Elektromechanik pojazdów samochodowych	0	2	5
„342304”	Inny (odnowa biologiczna)	0	8	0
„514108”	Inny (wizaż i stylizacja paznokci)	0	16	0
„722307”	Operator obrabiarek skrawających	0	1	0
„311410”	Technik mechatronik	0	23	0
„712904”	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	1	7	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO MEN oraz bazy PUP Jastrzębie-Zdrój

W poniższej tabeli nie uwzględniono zawodów, w których nie przewiduje się napływu osób bezrobotnych w 2014 pomimo posiadanych informacji o osobach zarejestrowanych w tych zawodach w tutejszym urzędzie. Uwzględniono natomiast nowe zawody, których absolwenci dopiero w 2014 roku opuszczą szkoły a w rejestrach urzędu nie figurują.

Poniższa tabela przedstawia dane statystyczne dotyczące przewidywanego napływu absolwentów na rok 2014 według uzyskiwanego przez nich wykształcenia. Prawie 55% przyszłych absolwentów to osoby kończące szkoły policealne oraz średnie zawodowe. Zaobserwować również można, że w 2014 roku o ponad 22% wzrośnie liczba absolwentów liceów ogólnokształcących, przy czym sama liczba absolwentów wzrośnie jedynie o niespełna 11%. Liczba absolwentów kończących szkoły ponadgimnazjalne w 2014 roku z tytułem zawodowym zwiększy się jedynie o 4,5%.

Tabela 4 - Przewidywana w 2014 roku struktura absolwentów wg wykształcenia

Przewidywani absolwenci na rok 2014	
Wykształcenie policealne i średnie zawodowe	1111
Licea ogólnokształcące	737
Zasadnicze szkoły zawodowe	198
SUMA	2046

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO MEN oraz bazy PUP Jastrzębie-Zdrój

Podsumowanie

Przez ostatnie lata jastrzębski rynek pracy charakteryzował się monokulturą gospodarczą – miejsca pracy dostępne na rynku związane były w zdecydowanej większości z branżą przemysłową (dokładniej – górnictwem węgla kamiennego). Najczęściej reprezentowany wśród absolwentów zawód „Technik górnictwa podziemnego” nie generuje bezrobocia. Na 219 absolwentów w 2013r. uzyskujących ten tytuł zawodowy jedynie 2 osoby na koniec roku znajdowały się w rejestrach PUP Jastrzębie-Zdrój. W prognozie na 2014 rok absolwentów uzyskujących ten tytuł zawodowy jest jedynie 166.

Niepokojące jest to, że niemal połowa absolwentów szkół ponadgimnazjalnych to osoby bez zawodu – kończące licea ogólnokształcące. Jak można wywnioskować z części prognostycznej na 2014 rok liczba takich osób wzrośnie w stosunku do roku poprzedniego o niespełna 22%. Część z tych osób zdobędzie zawód poprzez dalszą naukę w szkołach policealnych lub na studiach wyższych, jednak nie wszyscy – część pozostanie przy nabytym już wykształceniu średnim. Oba scenariusze niosą ze sobą zagrożenia. Osoby bez zawodu – jedynie z wykształceniem średnim – znajdują się w bardzo niekorzystnej sytuacji, zwykle mogą wykonywać jedynie pracę, która nie wymaga konkretnych kwalifikacji zawodowych, co czyni ich potencjalnymi pracownikami przy pracach prostych. Praca taka często nie zaspokaja ich ambicji, co z kolei powoduje:

- dużą rotację na stanowiskach pracy,
- podejmowanie pracy nierejestrowanej,
- potrzebę korzystania ze wsparcia opieki społecznej oraz
- brak satysfakcji z życia zawodowego i
- utratę motywacji do poszukiwania pracy.

Jastrzębski urząd aktywizował absolwentów w różny sposób, poprzez:

- kierowanie na staże czy
- kursy indywidualne i grupowe,
- propozycje oferty pracy oraz
- propozycje dotacji na otwarcie działalności gospodarczej.

Natomiast osoby mające problem z poruszaniem się na rynku pracy kierowano na zajęcia aktywizacyjne.

Młodzi ludzie rejestrujący się w tutejszym urzędzie mogą liczyć na kompleksowe wsparcie doradcy klienta. Nowe narzędzia wprowadzone ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy dają szansę na większą mobilność absolwentów. Istotna jest jednak sama świadomość ciągłego podnoszenia kwalifikacji i umiejętności relatywnie sprawnego przekwalifikowania się zgodnie z trendami jakimi rządzi się rynek pracy. Sam fakt posiadania wyższego wykształcenia nie jest gwarantem znalezienia zatrudnienia, jest jednak dodatkowym atutem oraz podnosi szansę podjęcia pracy.

Powyższe opracowanie ma zatem być narzędziem nie tylko dla instytucji rynku pracy, ale również dla samych młodych ludzi decydujących się na kierunek kształcenia. Obecny rynek pracy wymaga bowiem od funkcjonujących na nim podmiotów ukierunkowania na kreatywność, innowacyjność oraz przede wszystkim na elastyczność.